

Handläggare
Robert Jägare
Telefon: 08-508 47 998

Till
Arbetsmarknadsnämnden
den 4 april 2017

Ärende 5

Yttrande över remiss av motion (2016:125) om att låta Stockholm vara pilotkommun för startjobb

Remiss från Kommunstyrelsen, dnr 1876/2016

Arbetsmarknadsförvaltningens förslag till beslut

1. Arbetsmarknadsnämnden beslutar att motionen besvaras med hänvisning till vad som sägs i tjänsteutlåtandet och överlämnar det till kommunstyrelsen.
2. Arbetsmarknadsnämnden beslutar att justera paragrafen omedelbart.

Arjun Bakshi
arbetsmarknadsdirektör

Karin Eriksson Bech
utvecklingschef

Sammanfattning

Kommunstyrelsen har remitterat motion (2016:125) från Lotta Edholm och Gulan Avci, båda L, om att låta Stockholm vara pilotkommun för startjobb till arbetsmarknadsnämnden för yttrande. I motionen föreslås att Stockholms stad ska söka hos regeringen om att bli försökskommun för insatsen startjobb.. Motionärerna menar att insatser för att bryta utanförskapet är en av de mest prioriterade frågorna och menar att fler enkla jobb med lägre ingångslöner sänker trösklarna in på arbetsmarknaden, något som bedöms vara viktigt eftersom Sverige i internationell jämförelse har höga ingångslöner.

Insatsen med startjobb, som är ett förslag från Liberalerna, innebär att personer upp till 23 års ålder eller under de fem första åren efter första beslut om uppehållstillstånd kan få ett jobb med lägre lön, låg skatt och avskaffade arbetsgivaravgifter.

Arbetsmarknadsförvaltningen pekar i sitt svar på att Stockholms arbetsmarknad är mycket kunskapsintensiv och att arbetsgivare ofta väljer bort personal som är berättigade till olika former av anställningsstöd trots att dessa har lägre kostnader förknippade med sin anställning. Förvaltningens erfarenhet är att det behövs olika typer av stödinsatser för att stärka ställningen för dem som står långt ifrån arbetsmarknaden. Förvaltningens bedömning är att en eventuell försöksverksamhet med startjobb med fördel skulle kunna genomföras i en region med en annan arbetsmarknadsstruktur.

Bakgrund

Startjobb förslag till insats som tagits fram av Liberalerna och insatsen och förslaget presenteras i sin helhet i *Alla ska med – Startjobb med lägre lön, låg inkomstskatt och avskaffade arbetsgivaravgifter*. Förslaget innebär att personer upp till 23 års ålder eller under de fem första åren efter första beslut om uppehållstillstånd kan ta anställning med lägre lön, låg skatt och avskaffade arbetsgivaravgifter. För den enskilde innebär förslaget en lön på minst 11 500 kronor efter skatt och för arbetsgivaren bedömer liberalerna i en rapport att kostnaderna för anställning kan halveras jämfört med en vanlig anställning. Anställningen ska vara administrativt okomplicerad och inte kräva godkännande från arbetsförmedlingen eller arbetsmarknadens parter.

Förslaget innebär att kommuner bör ansöka hos regeringen om att få vara försöksverksamhet för att pröva reformens effekter. Försöket skulle pågå under en begränsad tid och utvärderas så att slutsatser kan dras kring hur reglerna på arbetsmarknaden bör se ut.

Ärendet

Lotta Edholm (L) och Gulan Avcı (L) har i en motion föreslagit att Stockholms stad ska hemställa hos regeringen om att få bli pilotkommun för inrättande av en ny stödför vid namn startjobb. Motionärerna menar att insatser för att bryta utanförskapet är en av de mest prioriterade frågorna och menar att fler enkla jobb med lägre ingångslöner sänker trösklarna in på arbetsmarknaden, något som bedöms vara viktigt eftersom Sverige i internationell jämförelse har höga ingångslöner på arbetsmarknaden.

Ärendets beredning

Ärendet har beretts inom utvecklings- och utredningsstaben.

Arbetsmarknadsförvaltningens synpunkter och förslag

Frågan om att öppna nya vägar in på arbetsmarknaden för de grupper som står långt från arbetsmarknaden är en viktig inom arbetsmarknadspolitiken och olika förslag lanseras och prövas

regelbundet. Förutom olika former av lönesubventioner som funnits under lång tid det under nuvarande mandatperiod införts insatsen med extratjänster. Yrkesintroduktionsanställningar är ett verktyg som provas, traineeanställningar och utbildningskontrakt är verktyg som särskilt riktar sig mot unga. Som nämns i motionen har ett förslag om startjobb med lägre lön lanserats av Liberalerna. I dagarna har LO lanserat ett förslag om så kallade Utbildningsjobb som innebär att arbetslösa i åldrarna 25-45 år med grundskoleutbildning men utan gymnasiedito ska kunna kombinera arbete och utbildning – även här med en sänkt lönekostnad för företagen under utbildningsdelen.

Stockholm har för närvarande en mycket god arbetsmarknad. Arbetslösheten är låg om man undantar vissa särskilt utsatta grupper som nyanlända, unga utan gymnasieutbildning och personer med funktionsnedsättning. För dessa grupper krävs fortsatt arbete med att sänka trösklarna in på arbetsmarknaden. Arbetsmarknadsförvaltningens erfarenhet är att många av dessa grupper främst behöver särskilda stödinsatser, kompletterande utbildningsinsatser, ställföreträdande nätverk i form av matchningsstöd och liknande insatser för att kunna komma in på arbetsmarknaden. Flertalet i dessa grupper är också berättigade till anställningsstöd av olika slag som gör det billigare för arbetsgivaren att anställa. Många arbetsgivare väljer trots detta att anställa personer som bedöms som ”säkra kort” även om lönen då blir högre än vad den skulle blivit om man valt en person berättigad till någon form av anställningsstöd. I Stockholm med dess goda arbetsmarknad har inte heller Yrkesintroduktionsanställningarna fått särskilt stort genomslag.

Erfarenheter från Jobbtorg Stockholm är att anställningsformer som underlättar för personer som står långt ifrån arbetsmarknaden att få en första kontakt med arbetsmarknaden ändå kan vara positiva. De interna Stockholmsjobben är ett exempel på en form som ger möjligheter för personer i målgruppen att få kontakt med arbetsmarknaden. Utvärderingar visar dock att det alltså är svårt för många att få ett varaktigt arbete eftersom kraven på arbetsmarknaden är höga.

Förvaltningen har svårt att bedöma om en ny anställningsform väsentligt skulle förändra ovanstående bild för Stockholms del. Stockholms arbetsmarknad är mycket kunskapsintensiv och de krav som ställs på arbetstagarna för att kunna leva upp till förväntningarna är stora. För att personer med ett startjobb skulle komma över i en mer varaktigt förstärkt ställning på

arbetsmarknaden i Stockholmsregionen finns det mycket som talar för att utbildning på lägst gymnasial nivå kommer att krävas.¹ Å andra sidan visar statistik att personer som har gymnasieutbildning ändå i hög utsträckning får arbete i stockholmsregionen.

Med utgångspunkt från detta bedömer förvaltningen att en eventuell försöksverksamhet med startjobb skulle vara lättare att genomföra i en kommun eller region med högre arbetslöshet och med en arbetsmarknad med fler arbeten som inte ställer ovillkorliga krav på gymnasieutbildning än vad som är fallet i Stockholm.

Bilaga

1. Motion (2016:125) om att låta Stockholm vara pilotkommun för startjobb

¹ Arbetsförmedlingen har exempelvis i sin prognos för arbetsmarknaden i Stockholms län för 2017 konstaterat att den tillväxt i efterfrågan bland arbetsgivare som finns rör personer med gymnasial eller eftergymnasial utbildning.